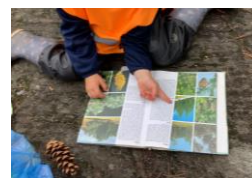




Digipedagogiikan polulla

- digitaalisen osaamisen, medialukutaidon ja ohjelmointiosaamisen pedagogiikka Espoon suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa



Sisältö

Astu digipedagogiikan polulle	3
Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen	
laaja-alaisena osaamisena	4
Medialukutaito ja ohjelmointiosaaminen varhaiskasvatuksessa ...	5
Digipedagogiikan polku	6
Digipedagogiikan polun yhteinen maaperä	7
Alle 3-vuotiaat	8
3–5-vuotiaat	10
Esiopetus	12
Digiosaamisen tukemisen muistilista	14
Toimivan digioppimisympäristön muistilista	15
Itsearviointikriteerit osana digipedagogiikan arviointia ja kehittämistä	16
Perheet mukana digipedagogiikan polulla	18
Tukea digiosaamiseen	20



Digipedagogiikan polulla -opas on tuotettu Espoon suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa osana opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa Uudet lukutaidot –hanketta. Oppaan on laatinut projektikoordinaattori Hanna Manner yhteistyössä varhaiskasvatuksen asiantuntijoiden ja henkilöstön kanssa.

Oppaan sisältö perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, esiopetuksen opetussuunnitelmaan sekä Espoon omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan (2022). Lisäksi oppaassa on hyödynnetty Opetushallituksen ja Kansallisen audiovisuaalisen instituutin Uudet lukutaidot -kehittämisohjelman hyvän pedagogisen toiminnan kuvauksia.

Astu digipedagogiikan polulle

Digitaalisuus on osa yhteiskuntaa, jossa elämme. Digitaitojen vaatimus ja pedagogiikan toteuttaminen digivälineitä hyödyntäen myös haastaa meitä opettajia ja kasvattajia. Tämä opas ja sen lisämateriaalit on koottu varhaiskasvatuksen henkilöstön työn tueksi ohjaamaan askeliamme yhteisellä digipolulla.

Tästä oppaasta löydät varhaiskasvatusikäisten digitaalista osaamista, medialukutaitoa ja ohjelmointiosaamista edistävän hyvän pedagogisen toiminnan periaatteet. Pedagogista toimintaa on kuvattu sekä yhteisen maaperän eli toimintakulttuurin näkökulmasta että ikäryhmäkohtaisten sisältöjen kautta.

Tavoitteena on, että lapsen digitaalisen osaamisen polku rakentuu eheäksi ja yhdenvertaiseksi varhaiskasvatuksesta alkaen perusopetuksen loppuun saakka. Varhaiskasvatuksessa luomme tärkeän pohjan sille, että kaikki lapset saavat harjoitella taitoja, joita yhteiskunnassamme tarvitaan digitaalisissa ympäristöissä toimimiseen, oppimiseen ja itsensä ilmaisemiseen.

Toiminta digipedagogiikan polulla rakentuu alle kolmevuotiaista esiopetukseen saakka niin, että nuorempien lasten osuudet kulkevat mukana myös 3–5-vuotiaiden ja eskarilaisten pedagogiikassa. Jatkumo etenee varhaiskasvatuksen jälkeen koulupolulla perusopetuksessa.

Oppaan lisäksi varhaiskasvatuksen käyttöön on koottu paljon tukimateriaalia, josta löydät muun muassa tukea omaan digiosaamiseen, tietoa tekijänoikeuksista ja mediasisällöistä, konkreettista ja hyödyllistä materiaalia pedagogisen toiminnan toteuttamiseen lapsiryhmässä, sekä innostavia esimerkkejä siitä, miten muissa espoolaisissa varhaiskasvatusryhmissä on toteutettu digipedagogiikan eri osa-alueita.



[Suvan Digitaalinen osaaminen –sivustolle](#)

Essi > Suomenkielinen varhaiskasvatus >
> Osaamisen kehittäminen
> Digitaalinen osaaminen

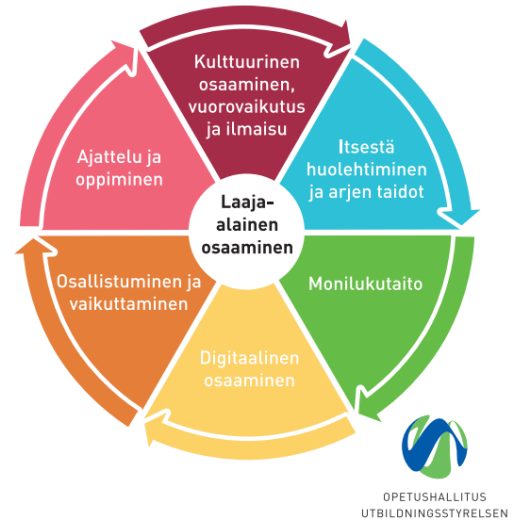
Lue QR-koodi ja löydät materiaalit
<https://sites.google.com/eduespoo.fi/suvankehittamishankkeet/uudet-lukutaidot>



Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen laaja-alaisena osaamisena – varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022

Monilukutaito tarkoittaa erilaisten viestien tulkinnan ja tuottamisen taitoja.

Monilukutaitoa tarvitaan lasten ja perheiden arjessa, vuorovaikutuksessa sekä yhteiskunnallisessa osallistumisessa.



Teksti voi olla mm.

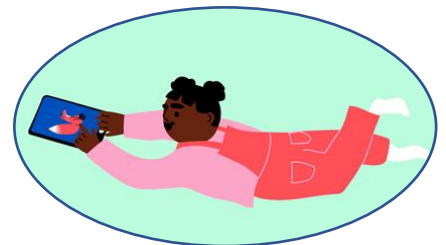


Sisältää erilaisia lukutaitoja kuten



- ❖ Lasten kanssa nimetään asioita ja esineitä sekä opetellaan erilaisia käsitteitä.
- ❖ Lapsia innostetaan tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa ympäristöissä.
- ❖ Monilukutaitoisiksi kehittyäkseen lapset tarvitsevat aikuisen mallia sekä rikasta tekstiympäristöä, lasten tuottamaa kulttuuria sekä lapsille soveltuvia kulttuuripalveluja.

Digitaalinen osaaminen on enenevässä määrin osa lasten elämää. Digitaalista osaamista tarvitaan ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, yhteiskunnassa ja erilaisissa digitaalisissa ympäristöissä toimimisessa sekä oppimisessa.



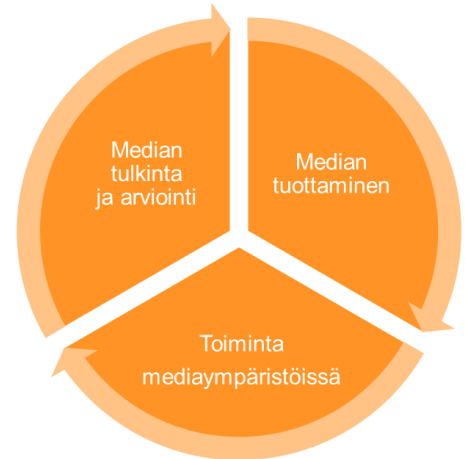
Digitaalisen osaamisen vahvistaminen edistää lasten koulutuksellista tasa-arvoa.

- ❖ Varhaiskasvatuksessa digitaalisia välineitä, sovelluksia ja ympäristöjä hyödynnetään dokumentoinnissa, leikeissä, vuorovaikutuksessa, peleissä, tutkimisessa, liikkumisessa sekä taiteellisessa kokemisessa ja tuottamisessa.
- ❖ Mahdollisuudet harjoitella, kokeilla ja tuottaa sisältöjä itse ja yhdessä muiden lasten kanssa käyttäen apuna digitaalisia välineitä edistävät lasten luovan ajattelun ja yhteistoiminnan taitoja sekä monilukutaitoa.
- ❖ Henkilöstön tehtävä on ohjata lapsia digitaalisten ympäristöjen monipuoliseen, vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, sekä yhteistyössä kotien kanssa tukea lapsen ymmärrystä digitaalisuudesta.

Medialukutaito varhaiskasvatuksessa

Ensiaskeleita medialukutaitoon otetaan varhaiskasvatuksessa yhdessä mediaa ihmetellen, tutkien, tulkiten, kokien ja leikkien.

Medialukutaito on osa monilukutaidon laaja-alaista osaamista, ja liittyy varhaiskasvatussuunnitelman oppimisen alueista erityisesti vuorovaikutustaitoihin, mediakasvatukseen ja ilmaisun eri muotoihin.

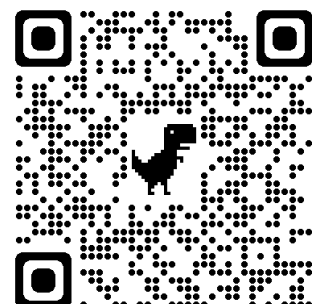


[Polkuja medialukutaitoon](#) –opas
– skannaa QR-koodi ja löydät mainioita menetelmiä medialukutaidon edistämiseen

Ohjelmointiosaaminen varhaiskasvatuksessa

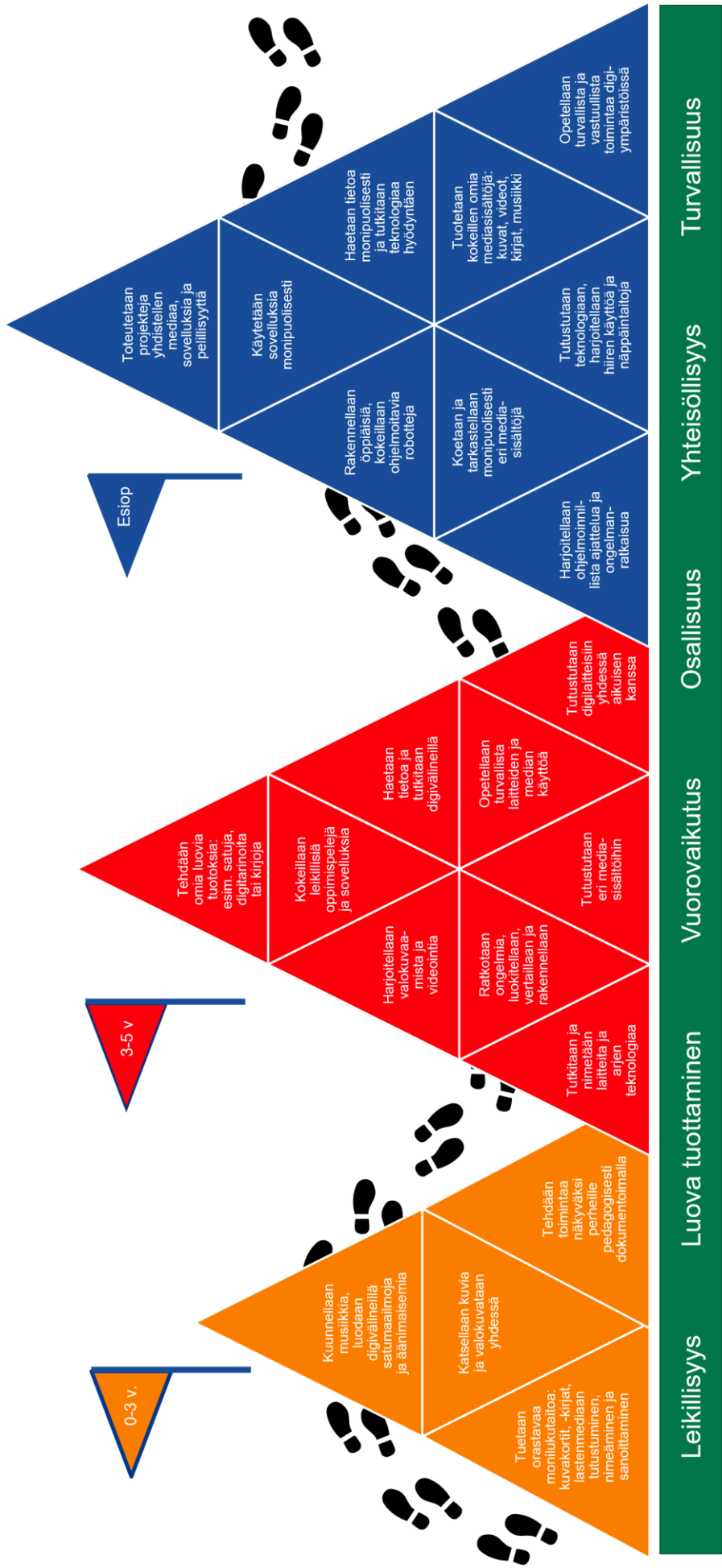
Lasten kanssa tutustutaan arjen teknologiseen ympäristöön ja harjoitellaan ohjelmoinnissa tarvittavia valmiuksia ja ajattelun taitoja. Opetellaan toimimaan ohjeiden mukaisesti, tekemään yhteistyötä, kysymään ja etsimään vastauksia.

Ohjelmointiosaaminen on osa ajattelun ja oppimisen, monilukutaidon sekä digitaalisen osaamisen laaja-alaista osaamista. Oppimisen alueista ohjelmointiosaaminen liittyy erityisesti matemaattiseen ajatteluun ja teknologiakasvatukseen.



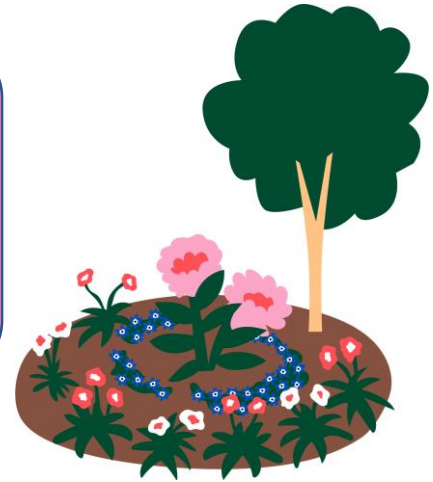
[Polkuja ohjelmointiosaamiseen](#) -opas –
skannaa QR-koodi ja löydät oivaltavia menetelmiä ohjelmointiosaamisen edistämiseen

Digipedagogiikan polku varhaiskasvatuksesta esiopetukseen



Digipedagogiikan polun yhteinen maaperä

”Espoossa edistetään lasten tasavertaisuutta ja yhteisöön kuulumista sekä ehkäistään syrjäytymistä myös mediakasvatuksen avulla: kaikkia lapsia innostetaan aktiivisesti luomaan, ilmaisemaan sekä osallistumaan median tuottamiseen omassa oppimisympäristössään.”
(Espoon varhaiskasvatussuunnitelma 2022)



Leikillisuus Luova tuottaminen Vuorovaikutus Osallisuus Yhteisöllisyys Turvallisuus

Leikillisuus Leikki on varhaiskasvatuksen keskeinen toimintatapa, joka edistää lapsen kehitystä, oppimista, ja hyvinvointia. Leikillä on myös itseisarvo, sillä se on lasten tapa olla ja elää. Digitaalisten välineiden käyttö ja digiympäristöissä toimiminen on lapsille yksi tapa leikkiä ja tutkia maailmaa. Digipedagogiikan tulee olla leikillistä ja innostavaa, leikkiin kannustavaa ja leikkejä rikastavaa toimintaa.

Luova tuottaminen Varhaiskasvatuksessa digitaalisia välineitä käytetään luovan tuottamisen välineinä, mikä mahdollistaa lapselle monia ilmaisun muotoja perinteisten rinnalle. Digivälineillä voidaan yhdistellä erilaisia ilmaisun muotoja uusiksi kokonaisuuksiksi ja toteuttaa pedagogista dokumentointia. Lapset ovat aktiivisia toimijoita ja tekijöitä, eivät ainoastaan mediasisältöjen käyttäjiä.

Vuorovaikutus Kiinnitetään erityistä huomiota tunne- ja vuorovaikutustaitoihin. Toimitaan kiusaamista ehkäisten ja hyvään vuorovaikutukseen panostaen. Mahdollistetaan lapsille vuorovaikutus myös yksilöllisillä ja vaihtoehtoisilla tavoilla tarvittaessa apuvälineitä hyödyntäen.

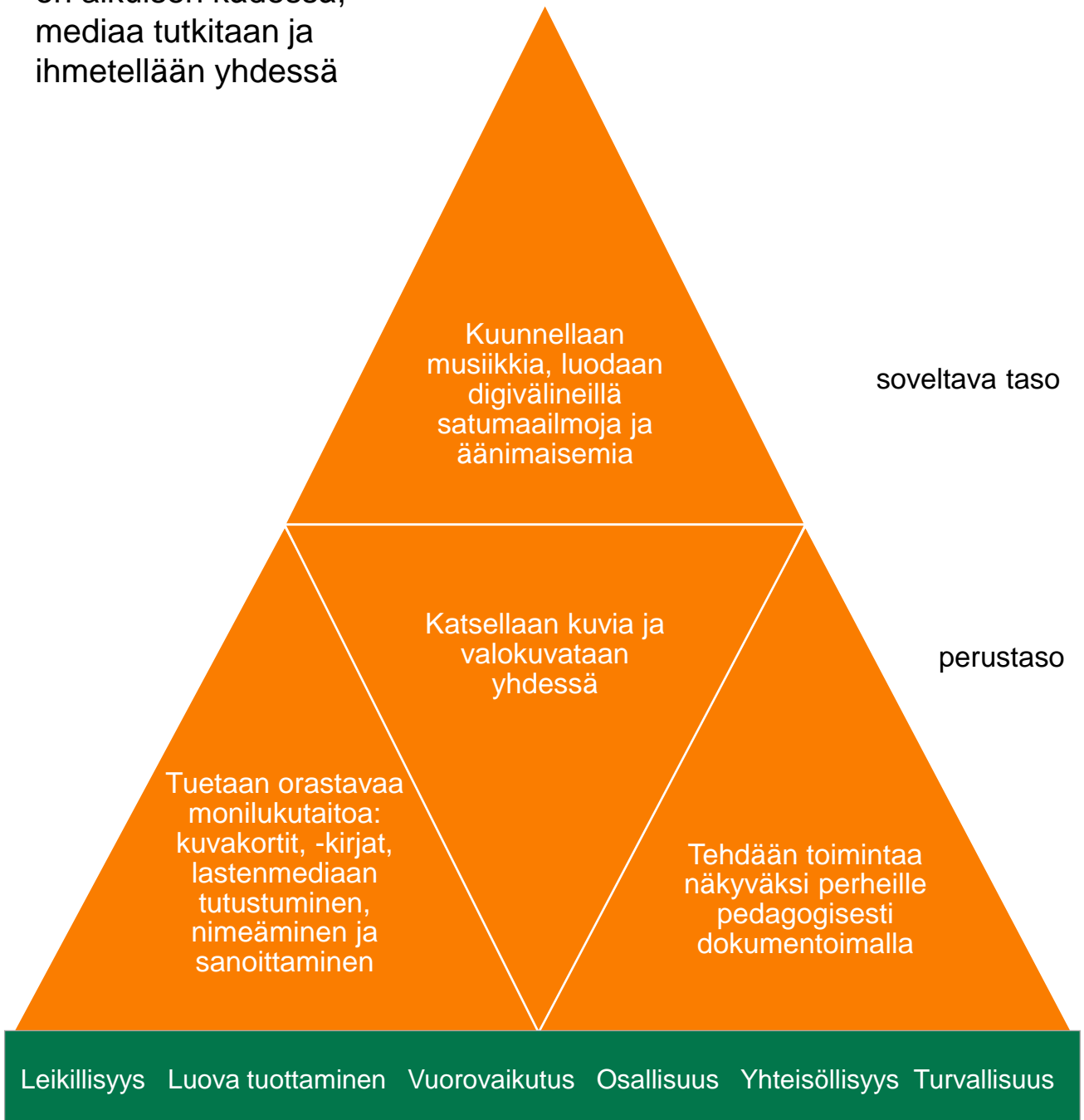
Osallisuus Digivälineitä ja ympäristöjä käytetään lasten ajatusten ja mielenkiinnon kohteiden näkyväksi tekemisessä. Kiinnitetään huomiota siihen, että kaikki lapset pääsevät mukaan aktiivisesti käyttämään digivälineitä, osallistumaan toiminnan suunnitteluun ja arviointiin, sekä loistamaan omien vahvuksiensa mukaan.

Yhteisöllisyys Digivälineitä käytetään varhaiskasvatuksessa aikuisen ja vertaisryhmän kanssa yhdessä toimimista harjoitellen. Lasta ei jätetä yksin laitteen pariin. Ryhmän yhteisöllisyyttä lisäävät yhteiset projektit ja yhteisten muistojen rakentuminen mediakokemusten ja dokumentoinnin kautta. Etäyhteyksiä voidaan hyödyntää yhteisöllisen vuorovaikutuksen välineenä perheiden ja muiden varhaiskasvatusryhmien kanssa.

Turvallisuus Digitaalisissa ympäristöissä turvallisesti toimiminen on yhtä keskeinen taito kuin liikenteessä turvallisesti liikkuminen. Varhaiskasvatuksessa lapsille tarjotaan vain ikä- ja kehitystasoon sopivaa sisältöä ja lasten kanssa keskustellaan ikärajoista sekä turvataidoista mediaympäristöissä. Kriittistä lukutaitoa harjoitellaan arvioimalla eri tiedonlähteitä ja mikä on satua, mikä totta.

Alle 3-vuotiaat

Alle 3-vuotiailla laite on aikuisen kädessä, mediaa tutkitaan ja ihmetellään yhdessä





Kuvakirja on usein ensimmäinen media, johon varhaiskasvatuksessa tutustutaan. Kirjoja voidaan lukea ja kuunnella myös Lukulumo-sovelluksesta tai heijastaa dokumenttikameralla monikosketusnäytölle.

Kuvia ja muita ympäristön viestejä tutkitaan, nimetään ja tulkitaan yhdessä.

Kuvasarjat kuten pukemis- tai käsienpesuohje johdattavat jo pieniä ohjelmointiajattelun alkeiden äärelle.



Erilaiset mediahahmot ovat lapsille usein tärkeitä.

Aikuinen on kiinnostunut lasten mediakokemuksista.

Tutut hahmot voivat seikkailla osana pedagogista toimintaa leikeissä ja esimerkiksi tunnetaitojen opettelussa.

Mediavälineillä rikastetaan leikkiä ja luodaan satumaailmoja. Esimerkiksi jumppasali muuttuu viidakoksi, kun seinälle heijastetaan videotykillä sademetsän maisemaa ja ääniä.

Laulut, äänimaisemat ja videot yhdistyvät luontevasti päivittäisiin leikkeihin, musiikki-, liikunta- ja lepohetkiin.



Aikuiset dokumentoivat ryhmän toimintaa digitaalisesti muun muassa valokuvaten ja videoiden.

Tuotoksia tarkastellaan yhdessä lasten kanssa.

Esimerkiksi aamupäivällä otettuja kuvia pihaleikeistä voidaan katsoa yhdessä iltapäivällä, ja muistella, nimetä ja sanoittaa päivän tapahtumia ja onnistumisia.

Hakutilanteessa kuvia voi käyttää lapsen päivästä kertomiseen vanhemmalle.

Mediatuotoksia voidaan jakaa huoltajille digitaalisesti eVakan välityksellä.

3–5-vuotiaat

3–5-vuotiailla laite siirtyy lasten käsiin, harjoitellaan perustaitoja yhdessä ja mahdollistetaan luova ilmaisu

Tehdään omia luovia tuotoksia esim. satuja, digitarinoita tai kirjoja

soveltava taso

Kokeillaan leikillisiä oppimispelejä ja sovelluksia

Harjoitellaan valokuvauksista ja videointia

Haetaan tietoa ja tutkitaan digivälillä

perustaso

Ratkotaan ongelmia, luokitellaan, vertaillaan ja rakennellaan

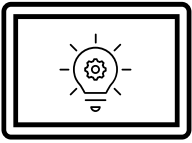
Opetellaan turvallista laitteiden ja median käyttöä

Tutkitaan ja nimetään laitteita ja arjen teknologiaa

Tutustutaan eri mediasisältöihin

Tutustutaan digivälisiin yhdessä aikuisen kanssa

Leikillisuus Luova tuottaminen Vuorovaikutus Osallisuus Yhteisöllisyys Turvallisuus



3–5-vuotiaat lapset harjoittelevat digilaitteiden käyttöä yhdessä aikuisen kanssa. Arjen teknologiaa nimetään ja tutkitaan yhdessä.

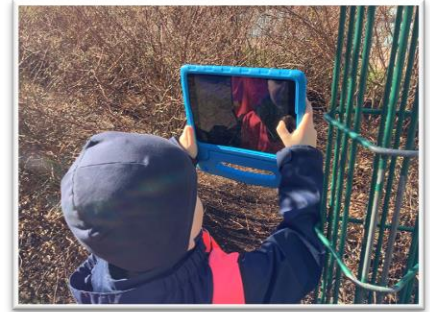
Opetellaan käynnistämään ja sammuttamaan laite, säätämään äänenvoimakkuutta ja ohjaamaan laitetta. Jutellaan turvallisesta laitteiden ja median käytöstä.

Digivälineiden käyttö on liikuntaan ja leikkiin kannustavaa.

Lapset harjoittelevat valokuvaamista ja pienten videoiden ottamista omassa arkiympäristössään.

Digivälineet mahdollistavat luovaa ilmaisua ja lasten omien tärkeiden asioiden esiintuomista kaikille lapsille.

Taidetöistä, sadutuksista, kuvista ja lasten kertomuksista voidaan koostaa digitarina tai oma kirja.



3–5-vuotiaiden kanssa tutustutaan eri mediasisältöihin, kuten kirjat, musiikki, videot, äänikirjat, pelit ja elokuvat. iPadin helppoja sovelluksia ja pelejä kokeillaan ja käytetään osana pedagogista toimintaa.

Mediasisältöjen avulla voidaan käsitellä esimerkiksi kaveri- ja tunnetaitoja tai oppia uutta lasten mielenkiinnonkohteisiin ja teematyöskentelyyn liittyen.

Aikuisen on tärkeää olla kiinnostunut lapsille tärkeistä mediaailmiöistä, jotka näkyvät lasten leikeissä ja mielenkiinnonkohteissa.

Varhaiskasvatuksessa noudatetaan ikärajoja ja aikuinen huolehtii että mediasisältö on lasten ikä- ja kehitystasolle sopivaa.

Digivälineillä myös tutkitaan ja haetaan tietoa. Lasten kysymyksiin etsitään yhdessä vastauksia eri lähteistä. Valokuvataan luonnon ihmeitä, tutkitaan miten sääsovellus toimii tai tehdään virtuaalivierailu toiseen maahan.



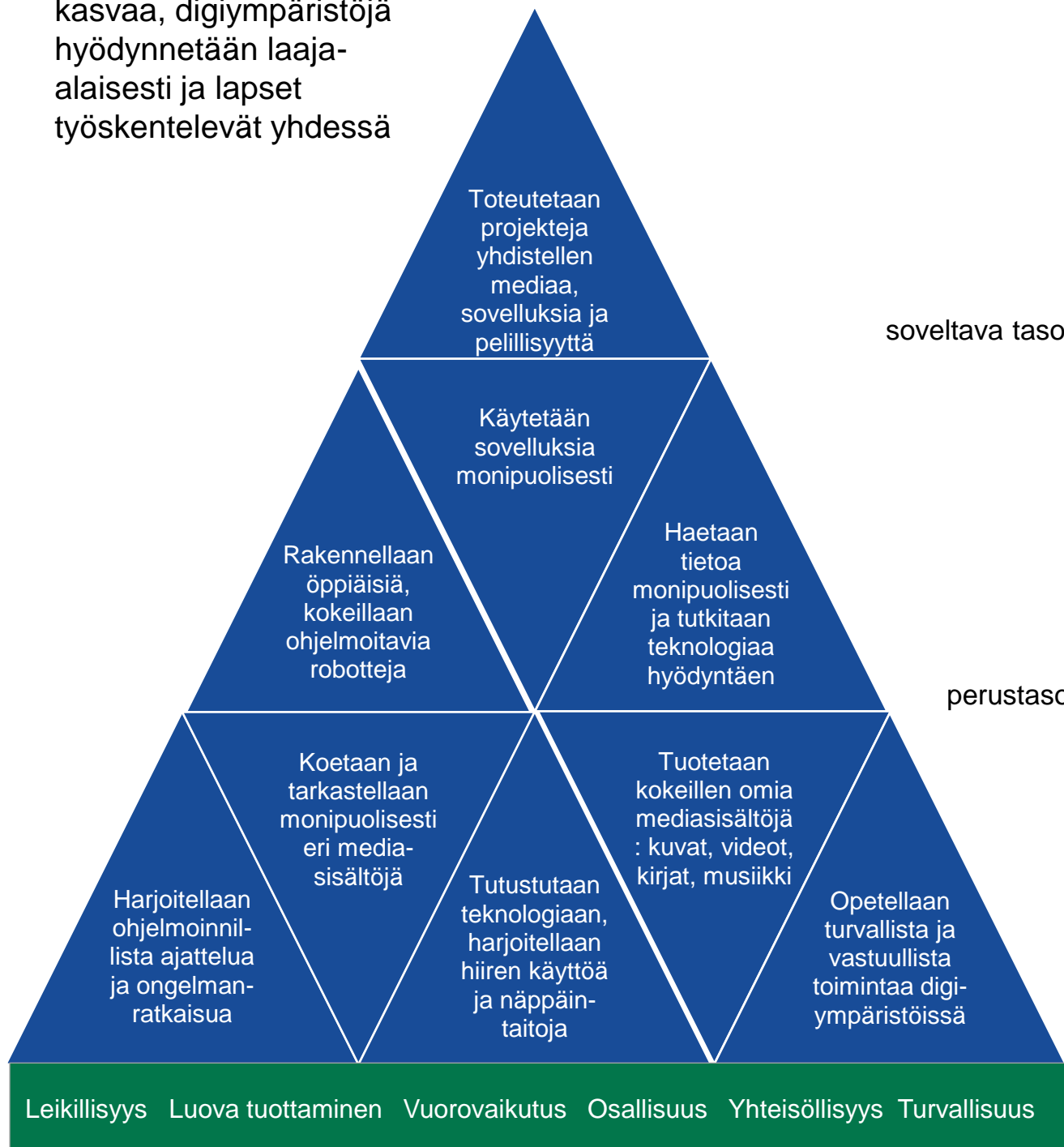
Ohjelmoinnillista ajattelua harjoitellaan luokittelun, vertailun ja järjestämisen kautta, kuten suuruusjärjestys, väriluokittelu tai aikajärjestys.

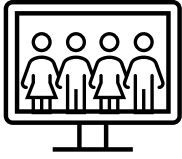
Tarkkojen ohjeiden noudattamista harjoitellaan liikuntaleikeissä ja leikillisissä tehtävissä. Loogista ajattelua harjoittavat pelit alkavat kiinnostaa 3–5-vuotiaita.

Rakenteluleikkien ja värkkäilyn kautta opitaan hahmottamista, ohjeiden noudattamista ja omien teknologisten ratkaisujen keksimistä.

Esiopetus

Esiopetuksessa digilaitteiden määrä kasvaa, digiympäristöjä hyödynnetään laajalajaisesti ja lapset työskentelevät yhdessä





Esiopetuksessa digitaalisten välineiden ja ympäristöjen määrä kasvaa. Ryhmissä lasten käytössä ovat iPadit, Chromebookit sekä monikosketusnäyttö, jotka mahdollistavat digiympäristöjen käytön laaja-alaisesti.

Turvallisuus ja vastuullisuus digiympäristöissä toimimisessa korostuu, kun lapset alkavat käyttää laitteita itsenäisesti. Keskustellaan tekijänoikeuksista, yksityisyyden suojasta, turvallisista salasanoista, sekä toiminnasta digimaailman ongelmatilanteissa.

Harjoitellaan digivälineiden käyttöön liittyvää sanastoa, näppäintaitoja sekä hiiren käyttöä. Mietitään teknologian käyttöä myös kestäväen kehityksen näkökulmasta, opetellaan huolehtimaan välineistä ja tauottamaan työskentelyä.



Esiopetuksessa koetaan ja opetellaan ymmärtämään eri media-sisältöjä monipuolisesti, esim. lasten uutiset, mediataide, elokuvat, pelit ja musiikki.

iPadin luovan tuottamisen sovellukset mahdollistavat itseilmaisun kokeilevasti, jokaisen vahvuuksia hyödyntäen.

Mediasisältöjen tuottamisen kautta opitaan, että media on aina ihmisten tekemää. Arvioidaan tiedon luotettavuutta ja kannustetaan lapsia kriittiseen mediapohdintaan. Tutkaillaan mainoksia ja kokeillaan oman median kautta vaikuttamista.

Eskarissa tutustutaan myös tekstiä sisältävään mediaan ja tuetaan lasten orastavaa kirjoitustaitoa.

Ohjelmointiajattelu ja ongelmanratkaisutaidot kehittyvät ja niitä harjoitellaan myös erilaisten sovellusten kautta sekä ohjelmoitavilla roboteilla, kuten Blue-Botit, Bee-Botit ja LegoWe:dot.



Arjen teknologiaan tutustumista jatketaan rakentelun ja teknologiavärkkäilyn kautta. Espoossa tärinämoottoroidut itse rakennetut >ö<ppiäiset ovat eskari-ikäisten suosikkeja.

Pelillisuus ja ongelmanratkaisu, kuten omien pelien keksiminen ja sääntöleikkien muuntelu, valokuvasuunnistus, QR-koodiradat tai pakopelit, kiehtovat ja innostavat eskareita oppimaan.

Digiosaamisen tukemisen muistilista varhaiskasvatusyksikön johtajalle

- Hyödynnän uuden henkilöstön perehdyttämiseen digiperehdytys-kansiota
- Digiperehdytys on henkilöstön luettavissa yksikön perehdytysmateriaaleissa

- TVT-laitteiden käyttöön on yhdessä sovitut pelisäännöt: missä laitteita säilytetään, miten ne ladataan, ja jos laitteita lainataan ryhmien välillä, miten niiden käytöstä sovitaan
- Digitaalisen osaamisen, pedagogisen dokumentoinnin ja TVT-laitteiden käytön yhdessä sovitut toimintatavat on kirjattu ryhmävasun yksikön yhteiseen osuuteen
- Yksikössämme on TVT-tutor ja toimintatapa digitaalisen osaamisen jakamiseen
- Hyödynnän Suvan itsearviointikriteerejä digipedagogiikan johtamisessa ja kehittämisessä (medialukutaito, teknologiakasvatus)

- Ryhmillä on käytössä uusiin medialupalomake (8/2022)
- Henkilöstö on tietoinen Suvan tietoturvaohjeesta ja on suorittanut Espoon tietoturvan- ja suojan verkkokoulutuksen
- Henkilöstöllä on riittävä osaaminen päivittäisten tietojärjestelmien käyttöön
- Henkilöstöllä on mahdollisuus kehittää digitaalista osaamistaan osallistumalla koulutuksiin

- Yksikkömme on osallistunut ennakoiville TVT-käynneille
- Jos laitteiden tai digiosaamisen kanssa tulee ongelmia, tiedän mistä voin pyytää apua

Toimivan digioppimisympäristön muistilista henkilöstölle

- Tiedän, mitä digitaalisia laitteita yksikössämme ja ryhmässämme on käytettävissä
- Laitteille on sovitut, turvalliset paikat, jossa niitä säilytetään
- Laitteille on sovittu latauspaikka ja aika, jolloin niitä ladataan
- Yhteiskäyttöisten laitteiden kuten monikosketusnäytön käyttöön on sovitut toimintatavat
- Laitteissa on tarvittavat johdot ja liittimet monipuoliseen käyttöön
- Laitteiden käytössä kiinnitetään huomiota turvallisuuteen, tauotukseen, ergonomiaan, liikkumiseen kannustaviin tehtäviin, sopivaan äänenvoimakkuuteen ja valaistukseen

- Digitaalisia välineitä hyödynnetään osana pedagogista toimintaa
- Laitteita käytetään osallistavasti yhdessä lasten kanssa
- Tiimin ja lasten kanssa on sovittu, miten ja milloin digitaalisia laitteita käytetään ryhmässä
- Ryhmässämme on sovitut käytännöt pedagogisen dokumentoinnin toteuttamiseen
- Yhdessä sovitut toimintatavat on kirjattu ryhmävasuun
- Huoltajien kanssa on keskusteltu medialuvista ja digivälineiden pedagogisesta käytöstä varhaiskasvatuksessa

- Yksikössämme on TVT-tutor, jolta voin pyytää apua digiasioissa
- Jos laitteiden kanssa on ongelmia, soitan HelpDeskiin
p. 09 816 50501 / ict-palvelut@espoo.fi
- Osallistun Suvan TVT-koulutukseen, jos kaipaen lisäosaamista digivälineiden käyttöön tai digipedagogiikan toteuttamiseen

Itsearviointikriteerit osana digipedagogiikan arviointia ja kehittämistä

- ❖ Itsearviointikriteerien avulla päästään tekemään syväluotausta vasun eri osa-alueisiin ja siihen, miten ne arjessa toteutuvat.
- ❖ Digipedagogiikkaan liittyvää arviointia löytyy kriteeristöstä useiden teemojen alta, keskeisimpänä oppimisen alueista mediakasvatus sekä teknologiakasvatus.
- ❖ Varhaiskasvatusyksikön johtaja vastaa kriteerityöskentelystä yksikössä. Kriteerejä voi hyödyntää myös tiimikohtaisesti ryhmän pedagogiikan tukena.

TEKNOLOGIAKASVATUS – arviointikriteerien avaaminen

Tutkimme aktiivisesti lasten kanssa arjen teknologisia ilmiöitä ja laitteita.

- Esim. miten automaattinen käsienpesuhana tietää, milloin tarvitaan vettä, mistä leivänpaahdin tietää, milloin leipä on valmis. Teknologia voi olla ihmisen apuna monessa asiassa ja teknologia on aina ihmisen tekemää.

Ohjaamme lapsia käyttämään teknologiaa turvallisesti.

- Esim. miten laitteet menevät päälle ja pois päältä, ja miten laitteita käsitellään turvallisesti. Huomioidaan riittävä tauotus, ergonomia ja liikkumiseen kannustavat tehtävät. Harjoitellaan tunne- ja turvataitoja myös teknologia- ja mediaympäristöissä.

Hyödynnämme pedagogisen toiminnan toteuttamisessa arkisia, oppimisympäristöissä olevia teknologisia laitteita ja leikkivälineitä

- Esim. iPadin käyttö dokumentoinnissa sekä lasten omassa luovassa tuottamisessa. Leikkiympäristöjen rikastaminen ääni- ja videomaisemilla. Monikosketusnäyttö ja dokumenttikamera kirjojen lukemisessa. Mediasisältöjen kuten lastenohjelmien ja pelien hyödyntäminen pedagogisen toiminnan osana.

Kannustamme lapsia ratkomaan yhdessä erilaisia teknologiaan liittyviä pulmia ja löytämään ratkaisuja teknologian avulla

- Esim. mielikuvitusleikki tempuradalla: millä tavoin päästään joen yli – rakennetaanko silta vai heilahdetaanko köydellä? Mistä tietää, kuinka kylmä ulkona on? Miten voi näyttää vanhemmille metsään rakennetun taideteoksen, jos sitä ei voi ottaa mukaan?

Tuemme ja kannustamme kaikkien lasten teknologian käyttöä ja jokaisen lapsen teknologiakokeiluja huomioiden samalla lapsen vahvuudet, mielenkiinnonkohteet ja tarpeet.

- Teknologia on osa jokaisen lapsen elämämaailmaa. Kannustetaan teknologiakokeiluihin tasavertaisesti positiivisten onnistumisen kokemusten kautta.
- Laitteiden käytön harjoittelun lisäksi teknologia-kokeiluja voivat olla esim. rakenteluleikit, kuuloradat, hiekka- ja vesimyllyt, sätkynuket, öppiäiset ja mielikuvituskoneet.

Tuemme lasten teknologia-ajattelun (esim. koodaustaitojen) kehittymistä myös ilman teknologisia laitteita

- Teknologia-ajattelua kehittävät monet rakenteluleikit ja tehtävät. Ohjelmointiajattelua voi harjoitella luokittelemalla, järjestelemällä ja vertailemalla esineitä ja asioita arjessa, sekä leikeillä ja tehtävillä johon liittyy ohjeiden antamista ja niiden noudattamista.

Tutkimme lasten kanssa menneisyyden ja tulevaisuuden teknologioita (esim. puhelimen kehitys, tekoäly)

- Esim. keksintöjen tutkiminen, erilaiset museovierailut, vanhan ajan esineisiin tutustuminen ja uusien teknologioiden kuvittelu. Millainen oli vanhanajan sampo, että nykyajan ihmekone? Hyödynnetään lastenkirjoja ja lastenmediaa.

Olemme sopineet ja kirjanneet ryhmävasuun mediakasvatuksen keskeiset tavoitteet, toimintatavat ja sisällöt

- Esimerkiksi miten Lukulumoa käytetään ryhmässä, millaisia satuhetkiä pidetään, millaista median tuottamista lapset itse harjoittelevat syksyn tai kevään aikana, mitä sovellusta lasten kanssa kokeillaan, mitä osa-alueita käsitellään, millä tavoin hyödynnetään kirjasto- tai kulttuuripalveluita

Toteutamme mediakasvatusta osana oppimiskokonaisuuksia ja projekteja tarkoituksenmukaisesti

- Esimerkiksi tiedonhaku eri medioiden avulla, tutkiminen, toiminnan dokumentointi eri tavoin valokuvaamista, videointia tai digisovelluksia hyödyntäen, projektin aiheeseen liittyvät lastenohjelmat tai muut mediasisällöt

Tuotamme mediasisältöjä (esim. kuvaten ja videoiden) lasten kanssa viikoittain

- Mediasisällöt = erilaisia mediaesityksiä ja viestejä, joita mediavälineillä tuotetaan, käytetään ja välitetään, kuten tekstiviestit, elokuvat, valokuvat, pelit ja uutiset. Varhaiskasvatuksessa esimerkiksi lasten tuottamat sadut, digitarinat, valokuvat ja videot.

Teemme tuotetuista mediasisällöistä esimerkiksi kirjoja tai blogisisältöjä muutaman kerran vuodessa

- Kirja voi olla paperinen tai digitaalinen, ja koostua esimerkiksi lasten ottamista valokuvista, piirustuksista, kertomuksista ja sadutuksista. Eskarit voivat toteuttaa blogin digitaalisesti googlesites-sivustona, mutta myös päiväkodin seinälle koottu valokuvaseinä teksteineen voi olla lasten oma blogi.

Opastamme lapsia tarkastelemaan mediasisältöjä kriittisesti

- Opetellaan ymmärtämään että osa median sisällöistä on totta ja osa kuvitteellisia. Voidaan pohtia mörköjä, kokeilla kuvanmuokkauksia ja miettiä, mistä saadaan luotettavaa tietoa omiin kysymyksiin. Tutkitaan, mitä mainokset ovat esimerkiksi mainosetsivät -materiaalin avulla. Keskustellaan, miksi mediassa on ikäraajat.

Opastamme lapsia tuottamaan omia mediasisältöjä ilman medialaitteita (esim. sarjakuvat, kirjat) ja medialaitteiden avulla (esim. videot ja elokuvat)

- Pienimpien lasten kanssa mediasisältö voi olla lapsen piirtämä kuva ja siitä kerrottu tarina. Mediasisältöjä voidaan tehdä erilaisin ilmaisun keinoin, esimerkiksi piirtämällä, maalaamalla, saduttamalla, valokuvaamalla, tai erilaisilla iPadin sovelluksilla, sekä eri ilmaisun muotoja yhdistelemällä.

Tarkistamme mediasisällöt ennen kuin tarkastelemme niitä lasten kanssa

- Mediasisältöjä valitessasi ota huomioon, että sisältö on pedagogisesti perusteltua, laadukasta, ikäsuositusten ja varhaiskasvatuksen arvopohjan mukaista. Mediasisällöt saavat myös viihdyttää, kaikki tunteet ovat sallittuja median äärellä.

Varmistamme etteivät lasten kanssa käytettävät mediasisällöt sisällä markkinointia

- Markkinointi ja mainonta eivät kuulu varhaiskasvatukseen, paitsi silloin kun lasten kanssa tutustutaan mainontaan suunnitelmallisesti pedagogisesta näkökulmasta.
- Ole tarkkana erityisesti nettisisältöjen käytössä.

Huolehdimme, että pedagogisen dokumentoinnin ja mediakasvatuksen edellyttämät lupa-asiat on tehty Suvan ohjeistuksen mukaisesti

- Ajankohtaiset medialuvat, tietosuoja- ja tietoturvaohjeet tai linkit niihin löydät tietopankista kansioista Digiperehdytys.
- Käytössä on 8/2022 uusittu medialupalomake.
- Jos et ole varma, kysy rohkeasti neuvoa!

Perheet mukana digipedagogiikan polulla

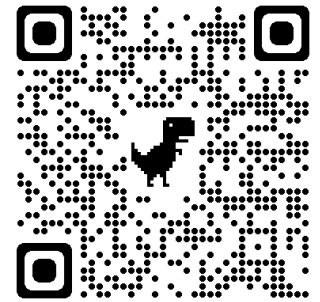
Vaikka median käyttö on useissa perheissä arkipäivää, digivälineiden käyttö varhaiskasvatuksessa voi herättää vanhemmissa kysymyksiä. Huoltajien kanssa on hyvä käydä yhteistä keskustelua siitä, miten lapsi käyttää digivälineitä ja mediaa kotona, mistä lapsi on kiinnostunut ja millä tavalla varhaiskasvatuksessa digivälineitä käytetään pedagogisen toiminnan, vuorovaikutuksen harjoittelun, yhdessä toimimisen ja oman ilmaisun osana. Joskus myös yhteinen ikärajakeskustelu on tarpeen, kun lapset kertovat media-kokemuksistaan. Voisiko pienten lasten digitaalinen osaaminen ja mediakasvatus olla esimerkiksi yhteisen vanhempainillan teema?

Espoossa digitaalinen viestintä huoltajien kanssa tapahtuu tietoturvallisen eVaka-järjestelmän kautta. eVakaan liittyvät huoltaja-ohjeet löydät tämän QR-koodin kautta. Vieraskieliset espoolaiset saavat apua varhaiskasvatukseen liittyvissä hakemusasioissa myös Hello Espoo –infosta Ison Omenan Palvelutorilta.

Vasukeskusteluja, tutustumisia, ja erilaisia tapahtumia voidaan tarpeen mukaan toteuttaa etäyhteyksillä perheiden kanssa. Etäyhteyksien käyttö voi helpottaa yhteydenpitoa aikataulujen puolesta ja mahdollistaa esimerkiksi kauempaa muuttavan lapsen tutustumisen ja aloituskeskustelun etukäteen. Etäyhteysvälineenä Espoossa käytetään Teamsiä.

Kuvia, videoita ja muita mediatuotoksia, sekä lapsen itse tekemiä että yhdessä toteutettua pedagogista dokumentointia, voidaan jakaa huoltajille medialuvan mukaisesti. Lapsella on tekijänoikeus omiin töihinsä sekä yksityisyydensuoja, joista huoltajat vastaavat. Tämän vuoksi on tärkeää, että jokaiselle lapselle täytetään medialupalomake varhaiskasvatuksen alkaessa.

Ajantasaiset medialuvat ja niihin liittyvät ohjeistukset löydät Essistä > [Suomenkielinen varhaiskasvatus](#) > [Tietopankki](#) > [Digiperehdytys](#)



[eVaka-ohjeet huoltajille](#)

Perheitä voi myös kannustaa jakamaan mediatuotoksia kotoa päiväkotiin. Kuvat omasta perheestä ovat tärkeitä ja helpottavat ikävää. Lapsi voi valokuvata esimerkiksi tärkeitä lelujaan tai mielenkiinnonkohteitaan, jotka toimivat yhteisen keskustelun virittäjänä vasukeskustelussa. Lomamatkalla kuvattu videonpätkä on mahdollisuus eläytyä matkaan koko lapsiryhmässä.

Varhaiskasvatusyksiköllä voi olla myös sosiaalisen median tili esimerkiksi Facebookissa tai Instagramissa, jossa tuoda näkyväksi varhaiskasvatuksen toimintaa. Some-viestintä on lähtökohtaisesti julkista ja näissä välineissä ei koskaan julkaista lapsista tunnistettavia kuvia ilman erillistä lupaa. Myös lasten töistä otettujen kuvien julkaisuun pitää olla lupa. On tärkeää, että viestintä tavoittaa kaikki perheet ja kaikki virallinen viestintä kulkee sovitusti eVakan kautta.





Tukea digiosaamiseen

Apua laitteiden käyttöön

Kaikissa akuuteissa ongelmatilanteissa digilaitteiden kanssa **ota yhteys HelpDeskiin p. 09 816 50501 / ICT-palvelut@espoo.fi**

HelpDesk pyrkii ratkaisemaan ongelman heti puhelun aikana, mutta voi tarvittaessa lähettää paikalle myös lähituen yksikköön.

[Essi > HelpDesk ja muut IT-tukipalvelut](#)

Ennakoivat TVT-käynnit ovat

varhaiskasvatustyksikköön paikan päälle tilattavia tukikäyntejä TVT-osaamisen ylläpitämiseksi. Yksikön johtaja voi tilata TVT-käynnin yksikköön, jolloin kouluttaja tulee paikan päälle tukemaan laitteiden käytössä ja digipedagogiikan toteuttamisessa. Käynti varataan Teams-ryhmästä [Suva TVT ennakoivat käynnit](#).

eVaka-järjestelmän käyttöön tukea ja ohjeita löydät eVakan sivustolta:

[Essi > Suomenkielinen varhaiskasvatus > Evaka-ohjeita](#)

Espoon ajantasaiset **tietoturvaohjeet** ja henkilöstön pakollisen kyberturvakurssin löydät sivulta [Essi > Tietoturva](#).

TVT- ja AV –laitetarpeista, laitelinjauksista, inventoinnista, laiterekisteristä, sekä Chromebook-tunnuksista vastaa varhaiskasvatuksen digikehittämisen asiantuntija Sirpa Puumalainen. sirpa.puumalainen@espoo.fi

TVT-pedagogiikan kehittämisestä, osaamisen kehittämisestä ja TVT-tutoroinnista vastaa varhaiskasvatuksen asiantuntija Satu Nerg-Öhman. satu.nerg-ohman@espoo.fi

Digiperehdytys on uusille työntekijöille ja esihenkilöille perehdytyksen tueksi on laadittu tiedosto, johon on koottu tärkeimmät varhaiskasvatuksen digiympäristöihin liittyvät ohjeet linkkeineen. Voit tulostaa digiperehdytyksen osaksi perehdytysmateriaaleja, mutta päivittyvän ajantasaisen version löydät aina Suvan tietopankista. Digiperehdytys-kansiosta löydät myös ajantasaiset lomakkeet ja ohjeet.

[Suomenkielinen varhaiskasvatus > Tietopankki > Digiperehdytys](#)

TVT-tutor on varhaiskasvatuksen työntekijä, joka on käynyt TVT-tutor koulutuksen ja tukee yksikön TVT-osaamista. Tiedot koulutuksista löydät Teams-ryhmästä [TVT-tutor-mentor osaajaverkosto](#).

TVT-koulutukset ovat useimmiten koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle avoimia koulutuksia. Ajankohtaiset koulutukset löydät [Essi > Suomenkielinen varhaiskasvatus > Koulutuskalenteri](#)

Eduhouse-palvelusta löydät Espoon työntekijöille maksuttomat verkkokurssit oman digiosaamisen tueksi. Kirjaudu omilla työtunnuksillasi.

[Essi > Työkalut > Eduhouse-verkkokoulu](#)

